

Mediabeeld 1,5 meterregel bruiloft Grapperhaus

29-31 augustus

Conclusies

- Veel media-aandacht: alle zaterdagkranten schrijven over de kwestie. De reactie van Rutte en het aan het Rode Kruis overgemaakte bedrag zijn in al deze artikelen genoemd. Berichten gaan vooral over de vraag of Grapperhaus nog geloofwaardig kan zijn m.b.t. coronamaatregelen, en over de vraag wat dit doen met het draagvlak voor de maatregelen.
- In FD en bij Radio 1 reageren (communicatie)experts kritisch. De kwestie is schadelijk voor het kabinet en voor het draagvlak voor de maatregelen.
- Veel kritische columns en commentaren over de kwestie, waarbij het dominante frame is dat Grapperhaus niet meer geloofwaardig kan zijn als het gaat om coronamaatregelen, en dat dit slecht is voor het draagvlak voor de maatregelen. Een enkeling vindt dat de kwestie aantoont dat het coronabeleid in de huidige vorm niet houdbaar is. Ook de mening dat de kwestie met de excuses en boete is afgedaan, wordt door een paar opiniemakers gedeeld.
- Er zijn geen columnisten die uitspreken dat Grapperhaus zou moeten opstappen.
- De horeca reageert kritisch in verschillende media en plaatst een advertentie in het FD. Deze advertentie wordt ook op social media opgepikt.
- Verschillende opiniepeilingen komen in het nieuws. Volgens Maurice de Hond vindt 42% van de Nederlanders dat Grapperhaus zijn geloofwaardigheid heeft verloren en vindt een kwart dat hij moet opstappen. Op Radio 1 reageert 92% van de respondenten met 'eens' op de stelling dat Grapperhaus zijn geloofwaardigheid heeft verloren. Hart van Nederland concludeert uit eigen onderzoek dat één op de vijf Nederlanders zegt het minder nauw te zullen nemen met de 1,5 meterregel.
- Vanuit de Kamer niet heel veel reacties. Geert Wilders en Henk Krol willen dat de coronaboetes worden kwijtgescholden. Baudet is volgens AD de enige die heeft uitgesproken dat Grapperhaus zou moeten opstappen.
- Op Twitter neemt de aandacht gedurende het weekend af. Er is relatief weinig activiteit van bekende twitteraars. Belangrijkste sentimenten zijn:
  - 1) er is sprake van rechtsongelijkheid want 'normale burgers' krijgen een boete en soms zelfs een strafblad; 2) gegeven coronaboetes moeten worden kwijtgescholden; 3) dit toont aan dat de huidige coronaregels onhoudbaar zijn; 4) Grapperhaus is niet meer geloofwaardig als het gaat om coronamaatregelen; 5) Men zal zich hierdoor slechter aan de maatregelen houden; 6) Grapperhaus moet opstappen (vooral onbekende accounts).

Nieuwsmedia

In alle zaterdagkranten was aandacht voor de ophef. In al deze berichten is vermeld dat Grapperhaus een vrijwillige boete heeft betaald, en is de 'steunbetuiging' van Rutte genoemd.

- NRC gaat vooral in op de vraag wat dit doet met het draagvlak voor regels. Vergelijkt een aantal internationale voorbeelden, maar voert aan dat de intentie van Grapperhaus was om zich aan de regel te houden.
- In De Volkskrant ligt de nadruk op de steunbetuiging van Rutte.
- Trouw spreekt van een 'flinke uitbrander' van de ministerraad en een deuk in het imago van de minister.
- AD schrijft dat de geloofwaardigheid van Grapperhaus een deuk heeft opgelopen, maar dat de positie van Grapperhaus niet echt in gevaar lijkt. In AD ook aandacht voor de op reacties vanuit de Kamer, waar alleen Baudet vraagt om het opstappen van Grapperhaus. Wilders en Krol opperen om alle coronaboetes kwijt te schelden.
- De Telegraaf kopt dat Grapperhaus boet bij het Rode Kruis. Het artikel gaat verder in op de reactie van Rutte.
- In het FD reageren verschillende experts. Hoogleraar gezondheidscommunicatie Bas van den Putte noemt het 'schadelijk voor het kabinet'. Van den Putte begrijpt dat 'iedereen weleens foutjes maakt', maar vindt dat Grapperhaus zich dat niet kan veroorloven. 'Deze blunder blijft aan hem kleven, maar je kan er ook iets positiefs van maken in de strijd tegen corona. Als je een sterk signaal wilt geven dat iedereen zich aan de afstandsregel moet houden, treedt de minister af', zegt Van den Putte. Hoogleraar politieke communicatie Claes de Vreese noemt het een 'communicatiedrama'. Hoogleraar publieke instituties Arjen Boin vindt het vooral problematisch dat de minister uitstraalt dat de regels niet voor hem gelden. 'Symboliek is belangrijk in een crisis. Dit is de minister die ons in april op barse toon vertelde dat we een boete krijgen als we geen afstand houden.' Volgens Boin ondergraaft Grapperhaus de 'legitimiteit van zijn eigen crisisaanpak'. Maar aftreden zou volgens Boin een 'overreactie' zijn.

Ook in andere media gedurende het weekend berichten over mogelijke gevolgen van het nieuws:

- Hart van Nederland schrijft op basis van eigen onderzoek dat één op de vijf Nederlanders zegt het minder nauw te zullen nemen met de 1,5 meterregel na het nieuws over de bruiloft.
- O.a. AD.nl en Telegraaf.nl berichten zondag over een peiling van Maurice de Hond, waaruit blijkt dat 42 procent van de Nederlanders vindt dat Grapperhaus zijn geloofwaardigheid heeft verloren als hij mensen waarschuwt zich aan de coronamaatregelen te houden. Een kwart van de respondenten vindt dat de minister moet aftreden.
- Op Stand.nl van Radio 1 reageert 92% met 'eens' op de stelling "Minister Grapperhaus is totaal ongeloofwaardig geworden". (meer dan 16.000 stemmen)
- Koninklijke Horeca Nederland stelt volgens ANP dat horecaondernemers met verbazing kennis hebben genomen van het nieuws, en hoopt dat Grapperhaus voortaan meer begrip heeft voor de situatie waarin ondernemers en hun gasten zich bevinden. De brancheorganisatie plaatste zaterdag een advertentie in het FD om deze boodschap kracht bij te zetten. O.a. Hart van Nederland schrijft over verschillende brieven/initiatieven van horecaondernemers.
- O.a. Telegraaf.nl, AD.nl schrijven dat de advocaat van Taco Nijnman en Lou van Rossum uit Schiedam, die dit voorjaar een boete kregen voor 'het eten van taartjes met hun ouders' Grapperhaus oproepen hun zaak te seponeren.
- Tegenover AD reageert Harold Hamersma, die aanwezig was op de bruiloft. Hij wijst er op dat de regels op de bruiloft amper zijn overtreden.

Maandag is het wat rustiger in de kranten. Toch nog wel enkele berichten:

- In De Telegraaf een artikel over 'vraagtekens' bij langere voortzetting van de coronamaatregelen, stelt psychiater Esther van Fenema dat er een enorme discrepantie zit tussen "wat de macht eist en wat ze zelf vertoont", hierbij verwijzend naar minister Grapperhaus en het koninklijk huis. "Die klassenjustitie en arrogantie zet veel kwaad bloed."
- AD plaatst een bericht over de peiling van Maurice de Hond (zie boven).

Columns en commentaar

- Hans van Soest schrijft in het redactioneel commentaar in AD dat vanuit menselijk oogpunt begrip opgebracht kan worden voor de situatie op de bruiloft. Maar hij wijst er op dat Grapperhaus "niet zomaar een willekeurige Nederlander" is, maar verantwoordelijk voor de handhaving van de coronaregels. Volgens Van Soest kan hij daarom niet ter discussie staan. "Hoe klein de overtreding ook, zo wordt het draagvlak verder ondermijnd. Het werk van al die boa's die mensen moeten beboeten wordt nu nog moeilijker. De conclusie dat hij geloofwaardig door kan, trok Grapperhaus wel héél snel."
- Özcan Akyol stelt in AD dat Grapperhaus niet meer geloofwaardig is als hij in de toekomst zegt dat we allemaal offers moeten brengen. Volgens Akyol is de minister medeplichtig aan het verder afbrokkelen van het draagvlak voor coronamaatregelen, en moet hij daar op een mildere manier voor boeten dan gewone burgers. "Wie een beetje cynisch in het leven staat, zou gerust kunnen spreken van een klassenmaatschappij", zo besluit hij.
- Nausicaa Marbe gaat in De Telegraaf op verschillende zaken rond het coronabeleid in, de zaak rond de bruiloft komt in één alinea aan bod. Ze noemt de excuses van Grapperhaus niet overtuigend, bovendien komen andere overtreeders niet weg met excuses. Ze spreekt van klassenjustitie, en stelt dat Grapperhaus op zijn minst een boete zou moeten krijgen.
- Rob Hoogland betoogt in De Telegraaf dat de verklaringen van Grapperhaus getuigen van weinig realiteitsbesef, door te zeggen dat hij als bewindspersoon nog geloofwaardig is. Hoogland stelt dat weinig Nederlanders zich nog iets zullen aantrekken van de maatregelen, "nu niet alleen Femke Halsema met die BLM-demo op 1 juni, maar ook Ferdinand Grapperhaus met z'n huwelijksfeest een grote dikke middelvinger naar het gepeupel heeft opgestoken."
- Sheila Sitalsing schrijft in De Volkskrant dat de minister vermoedelijk niet zal sneuvelen. De echte kwestie is volgens Sitalsing niet de geloofwaardigheid van Grapperhaus, maar de geloofwaardigheid van het gebod tot anderhalve meter. "Suggereren dat het kan, altijd fysieke afstand van de ander houden en tegelijk een normaal leven leiden, is misleidend en onzinnig. De verdienste van Ferd Grapperhaus is dat hij de fictie van de anderhalvemetersamenleving heeft aangetoond. Als hij zou bepleiten dat afstand houden zinvol en verstandig is, zeer te adviseren in tijden van virusvrees, maar dat het idioot is om dit als beboetbare verplichting vast te leggen in een wet, is hij de geloofwaardigste minister van het kabinet."
- Youp van 't Hek staat er kort bij stil en concludeert dat mensen nou eenmaal dicht op elkaar komen als het gezellig is. "Ik begrijp dat deze kwestie iets gevoeliger ligt omdat Grapperhaus voor zijn werk moet handhaven en dat hij ons boetes oplegt als wij de wet overtreden. Maar hij weet nu ook: zo werkt het niet in de praktijk. Ook Ferd heeft inmiddels braaf 'sorry' gezegd. Volgens hem ging het de rest van de dag wel goed. Niet dat ik dat geloof, maar de excuses zijn aanvaard. De minister is ook maar een mens en mag zijn baantje houden."
- Jos Heymans schrijft in zijn column voor RTL dat het veel te ver gaat om een 'generaal pardon' af te kondigen voor iedereen die een coronaboete heeft gehad. Hij noemt de oproep van Henk Krol opportunistisch. Het incident gaat volgens Heymans in de kern over de vraag of de minister nog geloofwaardig is, iets wat uiteindelijk aan de Kamer is. Hij concludeert: "Grapperhaus is diep door het stof gegaan. Dat lijkt politiek gezien voldoende."
- In het redactioneel commentaar van het Nederlands Dagblad schrijft Wim Houtman dat de geloofwaardigheid van Grapperhaus niet op het spel staat. Hij noemt de donatie aan een goed doel "een passende boetedoening". "Voor twee personen, dat is dan weer wat zuinigjes. Maar goed laat de kous daarmee af zijn".
- Neelie Kroes stelt bij Buitenhof dat je niet met twee maten kunt meten. Ze stelt dat het aan Grapperhaus zelf is of hij nog door kan als minister, en wil hier zelf geen uitspraken over doen. Het gaat daarbij volgens haar om de vraag of hij nog geloofwaardig kan zijn.

Social media

Met name op donderdag en vrijdag is er veel aandacht voor de kwestie op social media, zaterdag en zondag neemt de aandacht af. De meeste reacties zijn kritisch. De belangrijkste sentimenten:

- Veel mensen spreken van rechtsongelijkheid: 'normale' burgers zouden een boete krijgen én een strafblad.
- Een deel vindt dat gegeven coronaboetes ingetrokken moeten worden.
- Voor een deel van de Twitteraars toont dit aan dat de coronaregels onhoudbaar zijn. De kritiek richt zich hierbij dus niet zo zeer op Grapperhaus, maar meer op het coronabeleid.
- Er wordt veel gewezen naar de horeca, waarbij het idee is dat iemand met een gesloten horecaonderneming hier met een zuur gevoel naar zal kijken.
- De verwachting wordt uitgesproken dat minder mensen zich hierdoor zullen houden aan de maatregelen.
- De term geloofwaardigheid komt veel terug: veel mensen stellen dat Grapperhaus geen strenge woorden meer kan gebruiken.
- Een deel stelt dat Grapperhaus moet aftreden. Dit zijn veelal onbekende accounts.

Politici

- Geert Wilders (PVV) twittert dat nu duidelijk is bekrachtigd dat "die onzinnige anderhalve metersamenleving in ieder geval in de buitenlucht - met onmiddellijke ingang tot het verleden behoort. En aan anderen opgelegde boetes snel terugstorten **#Grapperhaus!**"
- Thierry Baudet (FvD) noemt het 'onacceptabele arrogantie van de macht dat Halsema en Grapperhaus, die vóór strenge regels zijn en zelfs boetes uitdelen tegen mensen die samenkomen, hun éigen demo's en feestjes wél laten doorgaan.'
- Henk Krol stelt dat de geloofwaardigheid van Grapperhaus ernstig is aangetast. Hij gaat bij eht volgende coronadebat een motie indienen voor een 'coronaboetepardon'.
- Femke Merel van Kooten twittert dat ze vragen heeft aangemeld.
- Leonie Sazias (50Plus) twittert dat Grapperhaus een boete moet krijgen zoals iedereen.

Andere invloedrijke twitteraars

- Marianne Zwagerman deelt n.a.v. het nieuws het initiatief 'Stop de coronawet'.
- Advocaat Geert-Jan Knoops wijst er op dat burgers naast een boete ook een strafblad kunnen krijgen.
- Journalist Ton F. van Dijk twittert veel over de kwestie. Hij noemt dit een goede reden om op te stappen.
- O.a. Yoerie Albrecht twittert dat de kwestie aantoont dat de regels onhoudbaar zijn en dat de samenleving verder van het slot moet. Dit is een veelgehoord sentiment.
- Accounts zoals de Gele Hesjes vinden dat Grapperhaus moet opstappen.

Colofon

Datum   Maandag 31 augustus 2020
Bronnen   Kranten, online nieuwsmedia, social media
Redactie   Directie Communicatie, team Omgevingskennis, (10)(2e)